

JAARVERSLAG 2008

PENDRECHTSE MOLEN

LUSTRUM

Dit jaar was er twee keer een lustrum te vieren: op 1 oktober ging de teller op de bovenas door de nulstand en dat betekende, dat deze acht miljoen omwentelingen geteld had, sinds de molen eind 1994 na verplaatsing weer is gaan malen.

In november vierde ik, dat ik twintig jaar geleden slaagde voor m'n molenaarsexamen.

BEZOEK

Nooit eerder bezocht een zogenaamde Bekende Nederlander de molen, maar begin februari was het zover. Op het molenprikbord heb ik daar een bericht aan gewijd. Zie daarvoor het kader hiernaast.

Dit jaar zijn er twee ploegen van de brandweerkazerne in de Pottumstraat een rondleiding komen halen. Dat heeft er toe geleid, dat de sleutelkluis vervangen werd, omdat bleek dat die geblokkeerd was.

Verder waren er ondermeer groepen van de buitenschoolse opvang, een groep ouderen uit de Zuiderkroon onder begeleiding van studenten van het Albeda College (zie

foto), familiegroepen, een schoolklas, een groep kinderen uit een kindertehuis. Bijzonder waren de rondleidingen van een groep van de wijkgemeente uit Carnissehaven: die was zo groot, dat deze gesplitst moest worden.

Op verzoek hebben we een groep gesplitst, waarbij om beurten een deel een natuurrondeleiding kreeg verzorgd door natuureducatievoorlichter Kees de Grijp en een ander deel een rondleiding door de molen.

Voor het **Jeugd-vakantiepaspoort** waren er zes rondleidingen met in totaal 86 kinderen en 54 ouders.

foto's Jan Althof

Afgelopen zaterdag was enerverend, want op een moment was ik aan het klussen in de kelder (ja die heb ik ook!) en hoorde ik stemmen en gestommel en dus gauw naar boven en kijk ik recht in het gezicht van Rutger Hauer. Dat is geen alledaagse bezoeker, maar ik realiseerde me onmiddellijk dat hij vanwege het Internationale Filmfestival al een paar weken in Rotterdam is. Hij was met een klein gezelschap onderweg om een documentaire te maken, die hij wilde gebruiken om die aan mensen toe te sturen om die mensen uit te nodigen aan één of ander project mee te doen. De documentaire gaat over "energie" en daarom was hij op weg op de motor en of het mogelijk was opnamen te maken mét die motor en de molen. Hij was helemaal ondersteboven van

foto Reineke Otten

de molen, logies met die wind. De molen maalde met twee lange halve en het ging vaak best pittig. Hij vertelde nog nooit in een molen geweest te zijn en enorm onder de indruk. Ja, zei ik, er zijn meer Nederlanders op de Eiffeltoren geweest dan in een molen. Zo gaat dat, ver weg is veel leuker. Ik zei ook, dat hij wel eens bij een molen geweest was en dat bevestigde hij: als Floris had hij wel eens mensen aan molenwieken vastgebonden, maar dat was een idee van Paul Verhoeven, de regisseur. Ik vertelde hem, dat het sindsdien gonst in Nederland, dat het zo kicken is om een rondje met de molen te maken en dat minstens de helft van molen-Nederland daar schande van spreekt.

Hij was duidelijk druk in z'n hoofd bezig met z'n documentaire, had weinig tijd, maar wilde wel aandacht geven aan deze mogelijkheid en deed dat toch rustig. Wel vreemd om mee te maken dat iemand zo rustig druk bezig is. Wat me ook opviel was de flair van de man: achteraf was me duidelijk dat hij me met boter en suiker inpakte, maar heel duidelijk zonder misbruik van de situatie te maken. Ik vond het een buitengewoon innemende man. Bij www.mijnalbum.nl/Album=M4TPLXC7 vind je foto's die gemaakt zijn door de fotografe, Reineke Otten. Ik hoop later ook nog foto's van Hauer zelf te krijgen. Op een moment staat hij vlak naast me, pakt z'n camera, slaat z'n andere arm om m'n schouders en zegt: "Even een foto met twee koppen en een molen, dan kan je opscheppen". En dat zonder enige arrogantie of zelfvoldaanheid. Ik heb wel eens een film van hem gezien, maar nog nooit eentje die ik goed vond, dus daar ligt het niet aan. Volgens mij was hij hooguit twintig minuten bij de molen, maar was hij nog uren in m'n hoofd.

(www.molen.pagina.nl/prikbord)

ACTIVITEITEN

Het tweede weekend van mei deed de molen vanzelf weer mee met **Nationale Molendag**, dit jaar zowel op zaterdag als zondag. Op zaterdag kwam Jani Witteman kantslossen en waren Julius en Nel van den Tol in klederdracht van Voorne-Putten. Op zondag kwam Joke van Ree 3-D

foto Jan Althof

georganiseerd door de Regionale Wandelsportvereniging Zuid-Holland.

kaarten maken en ze verkocht deze ook ten behoeve van Kika, het Kinderen Kankervrij-fonds. Het bezoek viel enorm tegen: 10 en 25 bezoekers. Het tweede weekend van september was het **Open Monumentendag**. Op zaterdag kwamen Lenie Houweling en Ans Kriesels spinnen en op zondag was de molen rust in de wandelingen die Hans Hartman organiseerde. Het bezoek was op beide dagen veel beter dan in mei.

Op 8 november was de molen rust in de Herfstwandelingen

WATERPEST

De sloot naar de molen groeit, ondanks het vele malen, gedurende het jaar dicht met waterplanten. Dat kan dusdanige vormen aannemen, dat loskomende waterplanten het krooshek van de molen volledig afsluiten. Ook dit jaar kwam het voor, dat het malen gestaakt moest worden, omdat het niet lukte dit blokkeren te voorkomen. Uiteindelijk heb ik de molensloot handmatig geschoond en later in het jaar preventief nog maar eens.

ONDERHOUD

Deze zomer werd het grind op het molenerf aangevuld. In oktober/november waren de molenmakers van De Gelder aan de molen. De wateras is vervangen (en dat was niets te vroeg) door een nieuwe van azobe. Hiervoor is gekozen, omdat eiken van voldoende kwaliteit niet geleverd kan worden. De schenen (de ijzeren strippen om slijtage tegen te gaan) zijn door de molenmaker wel op een andere wijze aangebracht.

Jan Althof heeft een uitgebreide fotoserie gemaakt en die is te vinden op <http://picasaweb.google.nl/Noordkaper04/VervangenWaterasPendrecht#>.

Het scheprad met de wateras is iets hoger afgehangen om beschadiging van het scheprad tegen te gaan. Twee beschadigde schoepen zijn vervangen door nieuwe die nog in voorraad waren. De molenmakers hebben verder alle draaiende delen van de molen opnieuw recht, rond en vastgehangen. De

halssteen is iets wijder gemaakt om het toetreden van vet te verbeteren. Bij controle van het pokhouten bovenlager van de spil bleek deze zo vergaan, dat deze vervangen is door een nieuwe van azobe. De rollensluis (om kruitrollen te kunnen vervangen) is vergroot, zodat dit klusje ook weer wat makkelijker uitgevoerd kan worden. Van de eerder door De Gelder geleverde gelijkde kruitrollen laat de verlijming los en nu zijn een aantal kruitrollen als proef door hen opnieuw gelijkde en van devels voorzien.

foto Jan Althof

foto's Jan Althof

MIO'S

Molenaars komen niet uit de blauwe lucht vallen: die moeten goed opgeleid worden. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars verzorgt de opleiding en deze wordt afgesloten met een examen afgenomen door een examencommissie van De Hollandsche Molen. Op 29 mei was een dergelijk examen op de Pendrechtse Molen. Alle kandidaten kwamen (de één meer dan de ander) uitgebreid de molen verkennen om de molen in de vingers te krijgen. Drie van de vier kandidaten slaagden.

Sinds begin juni is Jan Althof (waarvan in dit verslag al enige foto's gepasseerd zijn) in de molen actief als mio: molenaar-in-opleiding.

WIEKSTANDEN

De molenwieken kunnen op veel manier weggezet worden en dat heb ik dit jaar dan ook gedaan. Meestal staan ze in de rechtstand: één roe verticaal en één horizontaal, want dat is lekker makkelijk.

Begin maart heb ik de molen in de rouw gezet vanwege het overlijden Coby van Egmond, de vrouw van schapenboer Rob.

Begin mei stond de molen in de vreugd om te vieren, dat mijn schoonvader negentig jaar was geworden.

Tijdens mijn vakantie en ook diverse periodes ervoor en erna stond de molen overhek, dat wil zeggen met de wieken zo schuin mogelijk. In die stand is de molen wat minder vandalisme-gevoelig en kunnen er minder aalscholvers op zitten om de boel onder te schijten.

SCHABEL

Vorig jaar hadden we een turfbak gemaakt van de helft van een oude deur. Van de andere helft heb ik dit jaar een zogeheten schabel gemaakt. Uit boeken van Jan Poortvliet heb ik diverse voorbeelden gehaald en daar heb ik een eigen versie van gebrouwen. De foto laat zien wat het geworden is.

STENENMOLENZIEKTE

Dit najaar was nogal nat en dat was binnen goed te merken: regelmatig moest ik water van onder de beide bedsteden wegvoeren en dweilen.

Op 9 oktober zijn mijn chef Mark Vermeulen en ondergetekende naar de Technische Universiteit Delft gegaan om met onderzoeker Caspar Groot te praten. Hij deed het voorstel een nieuwe injectieproef op een gedeelte van het metselwerk te doen. Deze proef zal dan in samenwerking met de Universiteit van Mechelen uitgevoerd worden.

TOEREN

2007	absoluut	dagen	per dag
januari	86.382	13	6.645
februari	76.408	13	5.878
maart	64.566	13	4.567
april	64.544	13	4.965
mei	49.937	12	4.161
juni	55.668	12	4.639
juli	52.479	13	4.037
augustus	24.373	4	6.093
september	48.655	11	4.423
oktober	72.087	13	5.545
november	64.031	12	5.336
december	51.952	11	4.723
totaal	711.092	140	5.079

Het begin van het jaar was er fantastisch mooie wind, wat goed zichtbaar is in de daggemiddelden. Het hele jaar door was er door de bank genomen overigens een beste wind.

In augustus ben ik op vakantie geweest en dat verklaart het geringere aantal maaldagen.

Op de bovenas van de molen is door de Provincie Zuid-Holland een teller gemonteerd. Die teller registreert meestal iedere omwenteling. Met een minimum van 60.000 omwentelingen keert de provincie een maalpremie uit. Zodoende wil de provincie het draaien/malen met de molen stimuleren. Als op tijd de tellerstand wordt doorgegeven krijgt de molen al jaren het maximum bedrag.

De afgelopen 10 jaar zagen de cijfers er als volgt uit:

jaar	maaldagen	gemiddeld per dag	toeren totaal
1999	133	4.226	562.034
2000	148	4.765	705.359
2001	111	3.904	433.354
2002	138	4.052	559.145
2003	134	3.744	501.542
2004	139	4.198	583.533
2005	132	4.029	531.820
2006	138	4.566	630.166
2007	135	4.653	628.128
2008	140	5.097	711.092

De volgende jaren springen er nogal uit:

- In 2000 zijn alle getallen aan de hoge kant, doordat Fred de Rooij dat jaar een flink aantal dagen de molen heeft bediend en toevallig is dat jaar het daggemiddelde ook hoog.

- In 2001 zijn de aantallen aan de lage kant. De molen was toen bijna drie maanden gesloten vanwege de mond- en klauwzeercrisis. Toevallig was er dat jaar ook opvallend minder wind.

Barend Zinkweg
molenaar Pendrechtse Molen
www.pendrechtsemolen.nl
29-12-2008

